

קולנוע

תדרוך

חובה לראות

תל-אביב: בירד, צא וראה, החנינה של באבט, בוקר טוב וייצנאם, קפה בגרד, כפר קמן שלי, מסע לקיתרה, בגלל המילחמה היא, הנסיכה הקסומה, קיץ אצל סבא, לילי איב, ירושלים: קפה בגרד, הנסיכה הקסומה, בוקר טוב וייצנאם, החנינה של באבט, כפר קמן שלי, בגלל המילחמה היא, הקומיסארית, חיפה: בירד, הנסיכה הקסומה, בוקר טוב וייצנאם, הקומיסארית.

תל-אביב:

*** **בירד** (תכלת, ארצות-הברית, מוצג גם באורלי-חיפה) — כיוגראפיה של אחד מענקי הג'אז בכל הזמנים, הסכסופוניסט צ'ארלי פרקר, מבויימת בהבנה וברגישות על-ידי קלינט איס-טורד ומשוחקת להפליא על-ידי פורסט ויטאקר. מומלץ לאוהבי ג'אז.

*** **צא וראה** (אורלי, ברי-המועצות) — מסה מטילת-אימים על זוועות המילחמה בכיילורוסיה, אחת התמונות המחרירות והמפחית.



סיר אלק גינס - משחק ברמה טלוויזיונית גבוהה

אחד מן הסיפורים משלים פרטים החסרים בסיפור השני וכך מתקבלת התמונה השלמה רק אחרי שרואים את שניהם. המשחק הוא ברמה טלוויזיונית גבוהה, כפי שניתן לצפות מאלק גינס, דרך ג'אקובי המצויין (שכיכב בסידרה הטלוויזיונית אני קלאודיוס) או ג'ואן גרינווד המנוחה. הבעיה היא האור, רך, המהווה בהחלט אתגר לצופי הקולנוע (שני סרטים באורך שלוש שעות), ובעיקר העובדה שלא התמונה היא המספרת כאן את הסיפור, אלא הדיאלוגים. ובקולנוע כדאי שזה יהיה להיפך.

דוריט הארוכה



דוריט הקטנה (לב, תל-אביב, בריטניה) - העיבוד הנוכחי לרומאן של צ'ארלס דיקנס נפרש על פני שש שעות, מחולקת לשני חלקים שווים, המספרים שניהם את אותו הסיפור, משתי זוויות שונות. מצד אחד עוסק הסיפור באתור קלנאם, החוזר מסין אחרי מות אביו ומחליט לפתוח בחיים חדשים, מחוץ לתחום ההשפעה של אמו הרודנית הרתוקה לחדרה, שממנו היא מבקשת לנהל את חיי הזולת ביד רמה וברוח המוסר היוקטוריאני החמור. מצד שני, זה סיפורה של מישפחת דוריט, האב הנמק בכלא זה 25 שנים, בגלל חובות שאינו מצליח לשלם, ועל שלושת ילדיו, טיפה, פאני ובעיקר איימי, הידועה כדוריט הקטנה.

אתור קלנאם רואה את איימי בראשונה בבית אמו, מתעניין בגורלה, מצליח להביא לידי שיחרור אביה מן הכלא, ומסתבך בעצמו בחובות. העלילה הולכת וצוברת דמויות וטיפוסים מכל הכיוונים, כיאה לעט הברוך של דיקנס. הידיעה הרחבה והעשירה, משמשת גם כסאטירה פוליטית נוקבת, כי האבסורד והטיטום של עולם הכספים, הטיטום הביורוקראטי והאיוולת של המעמד החברתי אקטואליים גם היום. הבימאית כריסטיין אדוארד מציעה סיגנון מתורבת ומלוטש, המנסה להעניק לסיפור המקורי זווית חדשה. תחילה מוצגת העלילה דרך עיניו של קלנאם, ואחר כך דרך עיני איימי. אין אמנם הבדל משמעותי בתפיסת-העולם של השניים, אבל כל

בכלל לא אומלל



אומלל אבל איתך (פריז, תל-אביב, בריטניה) - שם אומלל לסרט חביב שעיקר כוחו הוא בפשטות הבלתי-מתיימרת שבו. אין בו גיבוי רים גדולים מן החיים ואין בו דרמות מסעירות: יש בו אנשים פשוטים העוסקים לכאורה בדברים לא חשובים, אבל כלל-אנושיים.

העלילה כולה מתרכזת סביב חנות צילום המתמחה באירועים מיוחדים, כמו חתונות. בעל החנות טרוד לכל אורך הסרט בטיפוח צמח נוי המסרב בעקשנות לגדול, הצלם הראשי שלו, צעיר ארוך-רגליים בעל מראה נבוך, משוכנע שהרומאן הכספוי שלו הגיע לקיצו ומחפש דרך אלגנטית החוצה, ומסכיב לרומאן נבנית למעשה כל עלילת הסרט. ויש עוד עוזר הצלם, צעיר עד כדי שהוא מוכן להתאהב בכל מה שלובש הצאית. כחוט השני עובר בסרט גם זוג העומד לפני חתונה. בסצינה הראשונה הם מצטלמים צילומי אירוסין. לקראת הסוף הם כבר בכנסיה אחרי מסיבת-רווקים מאראתונית של החתן. ומה שקורה אצל הזוג מהווה מעין הארה נוספת לסיפורי אהבה והפטרות הכרוכות בהם.

למרות שאין שום מידע של ממש על מי שביים את הסרט, קרי פרקר, לא קשה להבחין ברוח המיוחדת של ביל פורסיית. הבימאי הסקוטי שהתגלה כרעון כל כך בסרטים כמו נערות של גרגורי וגייבור מקומי, לפני שהתחיל לקחת את עצמו ברצינות יתרה.



ג'ון גורדון-סינקלר - חיוכים קטנים

ההשוואה מתבקשת מאלה, כי שני השחקנים הראשיים, ג'ון גורדון-סינקלר ואירינה ברוק הופיעו בנערותו של גרגורי, עלילת הסרט מתרחשת בסקוטלנד וסיגנון הקומדיה המאופקת מנוצל היטב, מתוך רצון מכוון לעורר הרבה חיוכים קטנים תחת צחוק אחד גדול.

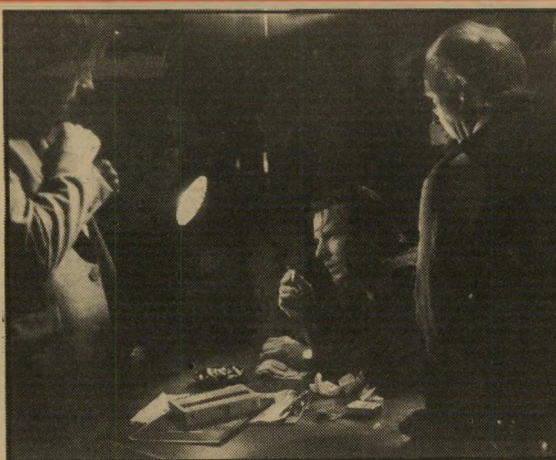
וכמו בנערותו של גרגורי, גם כאן מתנהל הסרט בטון מינורי, כשהדגש הוא על האנשים הקטנים, הפשוטים, המתחבטים בכובד-ראש בבעיות יומיומיות, והכל במיבטא סקוטי כבד.

אופנת וריקני



מי רצה אותי (אסתר, תל-אביב, ארצות-הברית) - הסרט המקורי, ששימש השראה למותחן הזה, היה הפקה צנועה מסוג ב', שבה הופיע אדמונד או'ברייין כקורבן להרעלה שנועדה להמיתו תוך זמן קצר. מעין תרגיל אכספרסיוניסטי של הצלם-הבימאי רודולף מאטה מ-1950 שניסה לחזור על התיאוריה של האדם הנידון מראש לכליה, בתמאורות קרטון רועדות בחצר האחורית של אולפן רעוע.

מה שנותר בסרט החדש הוא הרעיון הבסיסי - אדם שהורעל למוות, משחזר את האירועים שהביאו אותו לכך. הפעם מדובר בניסיון להפוך את הסרט לזוויי-אוי-קליפ ארוך ומייגע. יש בו פסיקול הומה, זוויות-צילום משונות, עריכה מתנשפת וימרות של קולנוע אפל, כנראה מתוך חוסר-אמון מוחלט בתסריט. דניס קוויד יפה-התואר הוא המצאה לספרות באוניברסיטה דרומית, כוכב לשעבר שנבהל מהצלחת עצמו ופוחד להמשיך בכתיבה. אחד מתלמידיו מוסר בידיו כתב-עת לעיון, ומיד אחר-כך מתאבד בקפיצה מגג בניין האוניברסיטה. המרצה עסוק בינתיים בהצלח ניסואיו המתמוטטים, כאשר מתברר לו שאשתו הכירה את המתאבד, ומרגע זה הוא הופך קורבן להתעללות מיסתורית ורק סטודנטית מעריצה (מג רייאן) מתגייסת, אם כי לא כל-כך ברצון, לעזרתו. כמקובל בקולנוע האפל, עלילת המתח היא תירוץ לחשיפת פני חברה אמריקאית מתנוונת, המוכנה לשלם כל מחיר עבור ההצלחה.



דניס קוויד - רוחניות מפוקפקת

אלא שמדובר כאן בסרט אופנתי וריקני כל-כך, שהדמויות בו אינן מעוררות שום עניין בזכות עצמן. קשה להאמין בקוויד הסופר והמנחה הרוחני, שארלוט ראמפלינג היא קריקטורה של עצמה כאלמנת מיליונר שנרצח ומג רייאן מחליקה כל תפנית מביכה בחיך מאיר עיניים של בת קליפורניה אופטימית. אם יש מי שמתעקש בכל זאת לראות כאן גילגול חדש של הקולנוע האפל, הוא יוכל להיאחז לפחות בנקודה אחת לרפואה: הסרט הוא באמת אפל, צריך לאמץ מאוד את העיניים.



„צא וראה“ - אלם קלימוב חמונה מחרדה

רות ביותר בקולנוע העלילתי של פני הנאצים ומעשיהם. ביים אלם קלימוב.

*** **ההגליה של באבט** (נורדון, רוסיה, מוצג גם בירושלים) - הארוחה המפוארת ביותר שנראתה על הבד כתורה על גמילות-חסדים. גבריאל אכסל מיטיב לצייר אווירה של כפר קטן הנופל בקיסמה של הצרפנות דרך הבטן.

*** **קיץ אצל סבא** (מוסיאון, סאיואן) - זה השיאו הסיאן מגיש פרסקה ממחזו הולדתו על יחסים אנושיים בלי הרבה מילים.

*** **ליילי איב** (תמוז, ארצות-הברית) - פרסטון סטרג'ס מוכיח מה אפשר היה לעשות בקולנוע כשהיה עדיין אסור להראות שני זוגות של כפות רגליים מתחת לסדין אחד.

*** **קפה בגרד** (דיזנווף, גרמניה, מוצג גם בירושלים וברמת גן) - פנטזיה מרנינה על באווארית בריאת-בשר המגיעה ללב מידבר אמריקאי וקושרת קשר מופלא עם כושיט טרודה בעלת מוטל ועם הדיירים שבו. פרסי אדלון מנצל במלואו את הפוטנציאל של מאריאנה סגברסט.

*** **מיררף הצות** (שחף, ארצות-הברית, מוצג גם בירושלים ובחיפה) - רוברט הדניירו יוצא ללכוד מנהל-חשבונות שגנב מן המאפיה, כדי להביא אותו לדין, וצ'רלס גורדין מנסה לשכנע אותו לוותר על תוכניתו. קומדיית-מתח משעשעת עם שני כוכבים מזהירים. ביים: נרטיז ברסט.

*** **המורדנים** (דיזנווף, ארצות-הברית) - מכירת-חיסול של האמנות. אלן רודולף קובל על הוליווד השיקרית דרך משל משנות ה-20 האופנתיות של אמריקאים בפאריס. מקסים, אסתטי, אולי קצת ארוך. כדאי לסבול.

*** **הקלות הבלתי-נסבלת של הקיום** (טיילת, ארצות-הברית, מוצג גם בכאר שבט) - זה לא הספר של מילן קונדרה, אבל זו אירוטיקה נהדרת עם שלישיית שחקנים מובילה: דניאל דיי לואיס עושה עיניים ללנה אולין הברגמנית לשעבר ולז'ולייט בינוש הצרפתייה.

*** **טובעים במיספרים** (פאר, ברי-טניה, מוצג גם באימפריה, בירושלים) - קומדיית נויסנס בריטית על שלוש נשים המטביעות את בעליהן ועל חוקר מיקר-מיות החושק בכל אחת מהן. שנון ומתוחכם, לחסדי חידות סתומות. פיטר (חווה הררטט) גרינאוואי במיטבו.

*** **מילחמה ושלום** (טיילת, ברי-המועצות) - תרגום קולנועי מנומנטלי לרומאן של לב טולסטוי, מתייחס כחרדת-קודש למקור הספרותי, וזה לא תמיד טוב לקולנוע. מימרי התמונות שמעלה סרגי בונדארצ'וק הם חוויה יחידה במינה, שאין דוגמתה בקולנוע.